

רַאשֵׁי הָעַם שִׁיּוּדְעִים וְלֹא מוֹחִים בִּיּוֹדֵיהֶם, נִעֲנָשִׁים בַּתְּחִלָּה, שְׁפָתוֹב קַח אֶת פֶּל רַאשֵׁי הָעַם וְהוֹקַע אוֹתָם לַה' נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ. רַבִּי אַבָּא אָמַר, מַה זֶה נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ? נֶגֶד הַבְּרִית שְׁוֹקְרֵאת שָׁמֶשׁ, וְעַלֶּיהָ נֹאמַר (תהלים פד) כִּי שָׁמֶשׁ וּמַגֵּן ה' אֱלֹהִים. שָׁמֶשׁ וּמַגֵּן - זוֹ בְרִית קִדְשׁ. מַה שָּׁמֶשׁ זֹרַח וּמְאִיר לְעוֹלָם, אֵף כֶּף בְּרִית קִדְשׁ זֹרַח וּמְאִיר אֶת גּוֹף הָאָדָם. מַגֵּן - מַה מַּגֵּן הוּא כְּדֵי לְהִגֵּן עַל הָאָדָם, אֵף כֶּף בְּרִית קִדְשׁ מְגַנָּה עַל הָאָדָם, וּמִי שֶׁשׁוֹמֵר אוֹתָהּ, אֵין נֹזֵק בְּעוֹלָם שִׁיּוּכֵל לְקַרֵּב אֵלָיו, וְזֶהוּ נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ. רַאשֵׁי הָעַם יִתְפַּסּוּ בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר בַּחֲטָא זֶה, אִם יוֹדְעִים וְלֹא מְקַנְאִים לוֹ, מִשּׁוּם שְׁחוּבָה זוֹ עֲלֵיהֶם לְקַנֵּא לְקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבְרִית הַזֹּאת, מִי שֶׁמְכַנֵּס קִדְשָׁה זוֹ לְרִשּׁוֹת אַחֲרָת, עֲלִיו כְּתוּב (שמות כ) לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי. לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא וְכֹלֵא קִנְאָה חֲדָא. וְעַל דָּא אַתְדַּחֲיָא שְׁכִינְתָא מְקַמֵּיהּ. מָאן דְּמִשְׁקַר בְּבְרִית קִדְשֵׁא דְחַתִּים בְּבִשְׂרֵיהּ דְּבַר נָשׁ, כְּאִילוּ מִשְׁקַר בְּשָׂמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מָאן דְּמִשְׁקַר חוֹתְמָא דְּמִלְכָא, מִשְׁקַר בִּיהּ בְּמִלְכָא, לִית לִיהּ חוּלְקָא בְּאֵלְהָא דִּישְׂרָאֵל, אִי לָא בְּחִילָא דְּתִיּוּבְתָא תְּדִיר. (ס"א ותי"ר)

רַבִּי יוֹסִי פִּתַּח וְאָמַר, (שמואל א', י"ב) וַיִּשְׁפְּחוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעֲזְבוּ וַיַּעֲזְבוּ אֶת ה'. מַה זֶה וַיִּשְׁפְּחוּ וַיַּעֲזְבוּ? שִׁדְחוּ מֵהֶם בְּרִית קִדְשׁ, שְׁמְלוּ וְלֹא פָּרְעוּ, עַד שֶׁפָּאָה דְּבוּרָה וְנִדְבָה בְּזָה אֶת פֶּל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שופטים ה) בְּפָרַע פְּרַעוֹת בִּישְׂרָאֵל בְּהַתְּנִיב עִם בְּרַכּוֹ ה'.

רַיְשֵׁי עַמָּא דִּידְעוּ וְלֹא מַחוּ בִּיּוֹדֵיהוּ, אַתְעַנְשׂוּ בְּקִדְמִיתָא, דְּכַתִּיב, (במדבר כ"ה) קַח אֶת פֶּל רַאשֵׁי הָעַם וְהוֹקַע אוֹתָם לַה' נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ. רַבִּי אַבָּא אָמַר, מָאִי נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ. נֶגֶד הַבְּרִית דְּאִקְרִי שָׁמֶשׁ, וְעַלֶּיהָ אַתְמַר (תהלים פ"ד) כִּי שָׁמֶשׁ וּמַגֵּן ה' אֱלֹהִים. שָׁמֶשׁ וּמַגֵּן דָּא בְּרִית קִדְשֵׁא. מַה שָּׁמֶשׁ זֹרַח וְאִנְהִיר עַל עַלְמָא, אוֹף הָכִי בְּרִית קִדְשֵׁא זֹרַח וְאִנְהִיר גּוֹפָא דְּבַר נָשׁ. מַגֵּן: מַה מַּגֵּן אִיהוּ לְאַגְנָא עֲלֵיהּ דְּבַר נָשׁ, אוֹף הָכִי בְּרִית קִדְשֵׁא מַגֵּן עֲלֵיהּ דְּבַר נָשׁ, וּמָאן דְּנִטִּיר לִיהּ, לִית נֹזֵק בְּעַלְמָא, דִּיכִיל לְמִקְרַב בְּהַדְיָה וְדָא הוּא נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ. רַיְשֵׁי עַמָּא, יִתְפַּסּוּן בְּכֹל דְּרָא וְדָרָא בְּחוּבָא דָּא, אִי יוֹדְעִין וְלֹא מְקַנְאִין לִיהּ. בְּגִין דְּחוּבָא דָּא עֲלֵיהּ, לְקַנְאָה לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהַאי בְּרִית, מָאן דְּאֵעִיל קִדּוּשָׁה דָּא בְּרִשּׁוֹתָא אַחֲרָא, עֲלֵיהּ כְּתִיב (שמות כ) לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי. לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא וְכֹלֵא קִנְאָה חֲדָא. וְעַל דָּא אַתְדַּחֲיָא שְׁכִינְתָא מְקַמֵּיהּ. מָאן דְּמִשְׁקַר בְּבְרִית קִדְשֵׁא דְחַתִּים בְּבִשְׂרֵיהּ דְּבַר נָשׁ, כְּאִילוּ מִשְׁקַר בְּשָׂמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מָאן דְּמִשְׁקַר חוֹתְמָא דְּמִלְכָא, מִשְׁקַר בִּיהּ בְּמִלְכָא, לִית לִיהּ חוּלְקָא בְּאֵלְהָא דִּישְׂרָאֵל, אִי לָא בְּחִילָא דְּתִיּוּבְתָא תְּדִיר. (ס"א ותי"ר)

רַבִּי יוֹסִי פִּתַּח וְאָמַר, (שמואל א', י"ב) וַיִּשְׁפְּחוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעֲזְבוּ וַיַּעֲזְבוּ אֶת ה'. מָאִי וַיִּשְׁפְּחוּ וַיַּעֲזְבוּ. דְּדַחוּ מִנֵּיהּ בְּרִית קִימָא קִדְשֵׁא, הוּוּ גְזַרִין וְלֹא פָּרְעִין, עַד דְּאִתַּת דְּבוּרָה וְנִדְיַבַת בְּהַאי לְכֹל יִשְׂרָאֵל כְּמַה דְּכַתִּיב, (שופטים ה) בְּפָרַע פְּרַעוֹת בִּישְׂרָאֵל בְּהַתְּנִיב עִם בְּרַכּוֹ ה'.